Технологи картти (тĕслĕх)

«Пирĕн шкул» раздел
Урок теми «Тăхтавра»

Урок тĕсĕ: çĕнĕ пĕлӳ илмелли хутăш урок.

Урок тĕллевĕ: *айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче* сăмахсем япалана пĕлтерекен сăмахсем хыççăн тăнине ăнлантарасси, *ăçта? (хăш вырăнта?)* ыйту çине ыйтăннине кăтартасси; *парта айĕнче, парта хушшинче, парта çинче, парта патĕнче* йышши сăмах майлашăвĕсен пĕлтерĕшĕсемпе паллаштарасси; çĕнĕ сăмах майлашăвĕсемпе пуплевре усă курма вĕрентесси.

Пулмалли результатсем:

Харкамлăх (личностные) результачĕсем - калаçас, ыттисене тăнласа итлес пултарулăх аталанни; тимлĕх калăпăшĕ, пахалăхĕ, самантлăх, ятарлă тата ирĕклĕ астăвăмĕ аталанни; сывлăхшăн тĕрĕс канмалли çинчен пĕлни; татах та нумайрах пĕлес туйăм çурални, аталанни; çынсемпе пĕр чĕлхе тупма пултарни.

Пĕлӳлĕх (познавательные) результачĕсем - *айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче* хыç сăмахсем япалана пĕлтерекен сăмахсем хыççăн тăнине ăнланни, *ăçта? (хăш вырăнта?)* ыйту çине ыйтăннине ăнланни; *парта айĕнче, парта хушшинче, парта çинче, парта патĕнче* йышши сăмах майлашăвĕсен пĕлтерĕшĕсене ăша хывни; çĕнĕ сăмах майлашăвĕсемпе пуплевре усă курма хăнăхни.

Хутшăну (коммуникативные) результачĕсем – вĕрентекен информацине ăнланса кĕске хуравсем пама хăнăхни, „Тăхтавра“ тема тăрăх çыхăнуллă, кирлĕ сăмахсемпе усă курса каласа пама хăнăхни; *ăçта?* ыйтăва тĕрĕс хуравлама хăнăхни; калаçăва хутшăнма, çыхăнуллă, ăнланмалла каласа пама тăрăшни; чăвашла çыхăнуллă пуплеве аталантарни; шухăшлав мелĕсемпе усă курма пĕлни; ыттисене ăнланмалла кĕскен каласа тата ыйтусем пама пултарни; учитель, юлташĕсем каланине итлеме пултарни; калаçнă-хутшăннă чухне пĕр-пĕрне хисеплени.

Йĕркелӳ (регулятивные) результачĕсем - хăйĕн ĕçне сăнаса-асăрхаса пыма пултарайни; хăйĕн ĕçне вĕрентекен, юлташĕсем хакланине йышăнни; кашни çыннăн хăйĕн умне яланах мĕнле те пулин тĕллев лартмаллине ăнланни; ĕçе мĕншĕн, мĕнле тĕллевпе тунине ăнланни; япала, ӳкерчĕк тăрăх мĕнле йĕркепе каламаллине пĕлни; сăмахсене хусканусем туса палăртнине ăнланасси; вĕрентекен тĕслĕхĕпе усă курма вĕренни.

Технологисем: вăйă мелĕпе, ушкăнпа вĕренни, ӳкерчĕксем тăрăх текст йĕркелесси, «критикăллă» шухăшлава аталантарасси, сывлăха упрасси, информаципе хутшăну, сывлăха упракан, харпăрлăха аталантаракан, ушкăнра хутшăнса ĕçлеме хăнăхтаракан технологисем.

Ĕç мелĕсемпе меслечĕсем: ыйту-хурав, учитель сăмахĕ, калаçу, шырав-тĕпчев, çурма сасăпа, саспа вуласси, вăйă меслечĕ, рефлекси мелĕ, проблемăллă ыйтăва тăратни, илемлĕ вулав, мăшăрсенче, ушкăнсенче ĕçлесси, диалог, монолог тăвасси, словарь ĕçĕ, тема тăрăх калаçу ирттересси; ыйтусем çине хурав тупма вĕренесси; шыравпа танлаштару.

Пуплев хăнăхăвĕсем: сăмах йышне пуянлатни, çĕнĕ сăмахсемпе усă курса çыхăнуллă текст йĕркелени, текстпа тĕрĕс ĕçлеме, сăмахсене ушкăнлама хăнăхни, пĕр-пĕрне ыйтусем парсахуравлас хăнăхусене аталантарни.

Ĕç хатĕрĕсем: компьютер, проектор, интерактивлă доска, вĕренӳ кĕнеки, смайликсем.

Урок юхăмĕ

Урок юхăмĕ	Мелпе меслетсем	Вĕрентекен ĕçĕ	Ачасен ĕçĕ					
			пĕлÿлĕх результачĕсем		хутшăну результачĕсем		йĕркелÿ результачĕсем	
			пурнăçлакан ĕçсем	*ĕçе йĕркелемелли майсем*	*пурнăçлакан ĕçсем*	*ĕçе йĕркелемелли майсем*	*пурнăçлакан ĕçсем*	*ĕçе йĕркелемелли майсем*
Йĕркелÿ саманчĕ (класа йĕркелени)	**Сывлăх сунма вĕрентни, урокра чăвашла калаçма çăмăлрах пултăр тесе фонетика зарядки туса ирттерни**	Урока йĕркелесе ярать, класра туслă ĕçлессине йĕркелет.	Чăвашла сывлăх сунаççĕ.	Кашни учителĕн хăйĕн майĕ, вăрттăнлăхĕ пур	Ачасем вĕрентекене чăвашла сывлăх сунаççĕ, сăвă каласа пĕр-пĕрне саламлаççĕ (е урăх майпа)	Пĕр-пĕрин çине кулса пăхса илни	Чăвашла сăмахсене калаççĕ	Фонетика зарядкине хапăлласах туни
	Пуплеве хăнăхтарни (çанталăка сăнлани)	Малтан çанталăка сăнласа пама ыйтни, ун хыççăн экран çинчи ÿкерчĕксем тăрăх калаçу йĕркелени– *Халь хĕлле-и? Çуркунне-и?* *– Паян урамра ăшă-и? Сивĕ-и?* *– Урамра хĕвел пăхать-и? Пăхмасть-и?* *– Урамра çумăр çăвать-и? Çумасть-и?* *– Урамра юр çăвать-и? Çумасть-и?* *– Çил вĕрет-и? Вĕрмест-и?*	Паянхи çанталăка сăнлаççĕ, çанталăк паллисемпе пулăмĕсем çинчен мĕн пĕлнине черетпе каласа параççĕ	Çут çанталăка сăнама, ун илемĕпе киленме пĕлни	Экран çинчи ÿкерчĕксем тăрăх ачасем черетпе калаççĕ	Иккĕн (пĕр-пĕрне итлеме, илтме вĕренсе) калаçу йĕркелеме пултарни	Калаçăва хутшăнаççĕ, çыхăнуллă, итлекенсем ăнланмалла каласа пама вĕренеççĕ	Сăнанине ушкăнпа пĕтĕмлетÿ туни
	Сасă хусканăвĕ: (вĕрентекен калать, ачасем	- Эпĕ шыратăп, эсĕ шыратăн, вăл шырать.	- Эпĕ шыратăп, эсĕ шыратăн, вăл шырать.	Сасăсене, сăмахсене тĕрĕс калама	Пурте урокра ĕçлеме хатĕр пулаççĕ	Пĕр-пĕринпе ăнланса	Калаçу йĕркелени	Пĕтĕмлетÿ туни

	хыççăн каласа пыраççĕ)	- Эпĕ хăратăп, эсĕ хăратăн, вăл хăрать. - Эпĕ ӳсетĕп, эсĕ ӳсетĕн, вăл ӳсет. - Эпĕ выртатăп, эсĕ выртатăн, вăл выртать. - Эпĕ калатăп, эсĕ калатăн, вăл калать.	- Эпĕ хăратăп, эсĕ хăратăн, вăл хăрать. - Эпĕ ӳсетĕп, эсĕ ӳсетĕн, вăл ӳсет. - Эпĕ выртатăп, эсĕ выртатăн, вăл выртать. - Эпĕ калатăп, эсĕ калатăн, вăл калать.	хăнăхни		ĕçлени		
Малтан вĕреннине аса илни	**Малтанхи уроксенче вĕреннине аса илни.** **Аса илмелли тема: ĕçе пĕлтерекен мĕн тума? ыйтури сăмахсем çумне – ма(-ме) аффикссем йышăнаççĕ: тухма, илме.**	1. Шут хисепĕсене аса илнине йĕркелет. 2. 100 таран шутлама хăнăхтарать.	Ачасем 100 таран шутласа параççĕ, шут хисепĕсен аса илеççĕ	Хуравлас хăнăхусене аталантарни. Хуравлани.	Пĕри ыйтни, тепри хуравлани	Пĕрин хыççăн тепри ĕçлени	Ачасем йĕркипе сăмах хушса пырса предложенисем йĕркелеççĕ	
		Хуравлас хăнăхусене аталантарать: Эсĕ мĕн тума пĕлетĕн?	Ачасем ыйту çине хуравлаççĕ: - Эпĕ шутлама пĕлетĕп. - Эпĕ пианино калама пĕлетĕп. - Эпĕ чăвашла калаçма пĕлетĕп. - Эпĕ çĕр таран шутлама пĕлетĕп.	Ыйтусем çине хуравлама вĕренни	Вĕрентекен информацине ăнланса кĕске хуравсем параççĕ.	Пĕр-пĕринпе ăнланса ĕçлени	Калаçăва ăнланмалла хутшăнаççĕ, каласа параççĕ Предложенисе не калаççĕ, ăнланнине хусканусем туса палăртаççĕ	Урок проблемине палăртма пĕлни.
Вĕренӳ проблемине палăртни	**Урок темине, проблемине палăртни.** Паян урокра *айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче* сăмахсемпе ĕçлетпĕр. Урок теми „Тăхтавра“. Тăхтав вăхăтĕнчи самантсене аса	Урок темин пĕлтерĕшне, проблемине хускатать. - Эпĕ сире тупмалли юмах (вĕрентекен шăппăн калать: «загадка», кайран татах чăвашла калать «тупмалли	Ачасем вĕрентекене тимлĕ итлесе лараççĕ, хуравне параççĕ: *-Шăши.* Ачасем кĕнекери ӳкерчĕксемпе ĕçлеççĕ: *- Шăши парта айĕнче.*	Ăнланма, калаçура хутшăнма вĕренни. *Айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче* сăмахсемпе предложенисем йĕркелеме ханăхни.	Ыйтусем çине хуравлаççĕ, вĕрентекене ăнланнине кăтартаççĕ.	Предложенисене хусканусем хыççăн ăнкарма тăрăшни. Ыйту çине хуравлама вĕренни.	Чăваш чĕлхинче *айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче* сăмахсем япалана пĕлтерекен сăмахсем хыççăн тăнине ăнланаççĕ, *ăçта? хăш*	*Айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче* сăмахсемпе предложенисем йĕркелеме хăнăхни, ыйтусем çине тĕрĕс хурав пама ăнтăлни.

	илни.	юмах») каласа паратăп. - Вăл пĕчĕк чĕрчун, вăл сăрă тĕслĕ, вăл кушакран хăрать, вăл сыр юратать, мĕн вăл? - Шăши ăçта? Çĕнĕ сăмахсемпе калаçура паллаштарать Предложенисе не хусканусем туса каланине ăнланма хăнăхтарать. Çĕнĕ сăмахсемпе паллаштарать.	*- Шăши парта хушшинче.* *- Шăши парта çинче.* *-Шăши парта патĕнче.*				*вырăнта?* ыйтусем çине хуравлама ханăхаççĕ.	
Çĕнĕ темăпа ĕçлени	**Кĕнекери темăпа ĕçлени. Тăтăш усă курмалли сăмахсене пуплеве кĕртни. 1. Кĕнекери ÿкерчĕкпе ĕçлени. Кĕнеке уçни. Ачасене пуплевĕшсем вулаттарни.**	Кĕнекери ÿкерчĕксемпе ĕçлеттерет, рольсем валеççе парса вулаттарать.. - Камăн килте шăши пур? -Асаматăн вара шăши пур! Вăл ăна шкула илсе килнĕ. Шкулта мĕн пулнă? Атьăр вулатпăр! Ыйтусем çине хуравлатпăр! -Кунта камсем? - Вĕсем ăçта? -Кунта миçе ача?	Ачасем кĕнекисене уçса 2-мĕш хăнăхтарăва тупаççĕ, рольпе вулаççĕ. - Манăн килте шăши çук Ачасем ыйтусем çине хуравлаççĕ: -Ÿкерчĕкре ачасем. - Вĕсем тăхтавра. -Виççĕ.	Вулав хăнăхăвне аталантарни, вĕрентекен ыйтăвĕсем çине хурав пама пултарни.	Калаçăва хутшăнма, çыхăнуллă тума пĕлни, итлекенсене ăнланмалла каласа пама тăрăшни.	Вăл ку ĕçе пурнăçлама пĕлÿсем кирлине «курма» вĕренни.	Пĕр-пĕрне тимлĕ итлеççĕ, вĕсен шухăшĕсемпе килĕшнине палăртаççĕ, килĕшмесен пулăшма хатĕр пулнине кăтартаççĕ.	Ĕçе пурнăçлама тытăниччен ачасем хăйсен пĕлĕвĕн шайне палăртма, пĕлекен сăмахсене шута илме вĕренни

		-Кунта миçе арçын ача? -Миçе хĕр ача? -Пĕрремĕш арçын ача мĕн калать? -Атнер мĕн хуравлать? -Пĕрремĕш ача тĕлĕнет. Вăл мĕн калать? -Асамат мĕн калать? -Ирина хăрать. Вăл мĕн калать? -Асамат хăрамасть. Вăл мĕн калать?	-Иккĕ. -Пĕрре. -Эсĕ мĕн шыратăн? -Шăши -Чăнах-и -Ăçта? -А-а-а! парта айĕнче шăши чупать! -Вăл çыртмасть.					
Кану саманчĕ	**«Эсĕ никама та ан кала» пуплевĕше çирĕплетни.**	Вĕрентекен пĕр ачана доска патне чĕнсе хăлхаран шăши (тетте е ӳкерчĕк) ăçта пытаннине питĕ шăппăн пĕлтерет. - Ачасем, шăши ăçта? Кам пĕлет? - Эпĕ вара пĕлетĕп. (Коля), кил ман пата! Ача килет те. Вĕрентекен хăлхаран шăппăн калать, - Шăши (шкап хыçĕнче)	Ачасем вăйă выляççĕ, вĕрентекене тимлĕн итлеççĕ, ĕç хушнине пурнăçлаççĕ. - Эпĕ пĕлместĕп	Тĕрле хусканусем туни, ачасен тавракурăмне аталантарни	Пĕри ыйтать, тепри хуравлать	Вăйă урлă калаçăва аталантарни	Вĕрентекен тĕслĕхĕпе усă курса хуравсем параççĕ. Пĕрин хыççăн тепри ĕçлет.	Хушнă ĕçе пурнăçлани

		Кайран ачасене илтмелле: «Эсĕ никама та ан кала!» - тет: 4-5 ачана чĕнсе каламалла, кайран вĕрентекен ыйтать: - Шăши ăçта? АААА: Шкап хыçĕнче. - Шыратпăр!	- Юрать. Ача(сем) шкап хыçĕнчен тупнă шăшие кăларса кăтартаççĕ.					
	Кĕнекери 3-мĕш хăнăхтарăва пурнăçлани, «Хуравла» ĕçе пурнăçлани **а) «çинче», «айĕнче», «патĕнче», «умĕнче», сăмахсене пуплеве кĕртни.**	Ӳкерчĕкпе паллаштарать, геройсен репликисене ăнлантарать, рольсем тăрăх вуласа хуравсем парас ĕçе йĕркелет. Рольсем уйăрать: Ирина, Атнер, Алина, Асамат. - Ачасем, сĕтел çинче мĕн-мĕн пур? - Ачасем, сĕтел айĕнче мĕн пур? - Ачасем, сĕтел патĕнче (около - сĕтел патĕнче) мĕн пур? - (Ӳкерчĕкри) ручка (тетрадь, кĕнеке) ăçта? - (Ӳкерчĕкри)	Ӳкерчĕке тимлĕ пăхаççĕ, вĕрентекен ыйтăвĕсене хуравлаççĕ. - Сĕтел çинче ручка, тетрадь, кĕнекесем, кăранташ пур - Сĕтел айĕнче пушмак, сăрăсем пур. - Сĕтел патĕнче мечĕк, портфель пур - Сĕтел çинче	Ыйтусем çине хурав тупма вĕренни.	Уйăрнă рольсемпе выляни. Мăшăрпа ĕçлеме хăнăхни	Чăваш чĕлхине илтме, юратма вĕренни. Мăшăрпа туслă, ăнланса ĕçлеме вĕренни.	Ӳкерчĕкри тĕслĕхĕпе усă курса предложенисем тума хăнăхаççĕ.	Вĕрентекен тĕслĕхĕпе усă курма вĕренни.

		портфель ăçта? - (Ӳкерчĕкри) пушмак ăçта? - (Ӳкерчĕкри) мечĕк ăçта?	- Сĕтел патĕнче - Сĕтел айĕнче - Сĕтел умĕнче					
	5. *«Ăçта»* вăйă выляни **&Ку вайă – хушса панă материал (вăхăт çитсен)**	Малтан хĕр ачасене, кайран арçын ачасене доска умне кăларать. Вĕсене ĕçсем хушать: *сĕтел çинче, парта айĕнче, сĕтел хушшинче, пукан патĕнче, доска патĕнче.*	Доска умне тухнă ачасем вĕрентекен хушнине тăваççĕ. Ыттисем – «*тĕрĕс, тĕрĕс мар»* тесе вăййа хутшăнаççĕ.	*«Ăçта»* вăййăпа паллашни	Пĕри ыйтать, тепри хуравлать	Вăйă урлă калаçăва аталантарни	Вĕрентекен тĕслĕхĕпе усă курса хуравсем параççĕ. Пĕрин хыççăн тепри ĕçлет.	Хушнă ĕçе пурнăçлани
	7. Кĕнекери 4-мĕш хăнăхтарупа ĕçлени. «Кирле сăмах çыр: айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче» ĕçе пурнăçлани	Предложенисе не вулаттарать. Ӳкерчĕксем тăрăх предложенисен пĕлтерĕшне ăнланма пулăшать, *айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче* сăмахсемпе усă курса тĕрĕс çырассине ăнлантарать.	**В**ĕрентекенпе пĕрле вулаççĕ. Ӳкерчĕкпе килĕшуллĕн предложенисене тупса палăртаççĕ, *айĕнче, хушшинче, çинче, патĕнче* сăмахсемпе усă курса тĕрĕс предложенисем йĕркелесе тетрдаь çине çыраççĕ. *Сĕтел хушшинче вĕрентекен ларать.* *Пукан патĕнче кушак ларать.* *Шкап айĕнче шăши ларать.* *Çӳлĕк çинче чечек ларать*.	Ачасем вĕрентекенĕн *ăçта?* ыйтăвĕ çине хуравлани, предложенисем йĕркелени.	Парта хушшинче мăшăрпа вулаççĕ.	Пĕр-пĕрне тимлĕ итлеме хăнăхни, вĕсен шухăшĕсем пе килĕшнине палăртма, килĕшмесен пулăшма хатĕр пулни	Тимлĕн итлеме, калаçăва хутшăнма пĕлни	Иккĕн (пĕр-пĕрне итлеме, илтме вĕренсе) тĕслĕхсене пăхăнса калаçу йĕркелеме пултарни

Хускану саманчĕ	**Ĕçе пĕлтерекен сăмахсене хусканусем туса кăтартни урлă ачасен сывлăхне упрасси**	Сăмахсене хусканусем туса кăтартать *Ирхине ирех тăратăн* *Эпĕ хускану тăватăн* *Çăвăнатăн, шăлăнатăн* *Чей ĕçетĕн, тумланатăн* *Васкаса шкула чупатăн*	Ачасем хусканусем тăваççĕ, сăвва вĕрентекенпе пĕрле калаççĕ. *Ирхине ирех тăратăн* *Эпĕ хускану тăватăн* *Çăвăнатăн, шăлăнатăн* *Чей ĕçетĕн, тумланатăн* *Васкаса шкула чупатăн*	Ачасем хусканусем тăрăх сăмахсене ăнланни, аса илсе юлни	Вĕрентекенпе калаçăва хутшăнаççĕ.	Тимлĕн итлеме, калаçăва хутшăнма пĕлни	Доска умне хĕр ачасене тата арçын ачасене уйрăм кăларса ĕçлеттерни	Вĕрентекен каланине итлеме пĕлни, хусканусне сăнама пĕлни
Рефлекси	**Урока пĕтĕмлетни, ачасене çĕнĕ пĕлӳсемпе хавхалантарни**	Вĕрентекен доска çине висĕ смайлик çыпăçтарать: 😊 ☹️ 😐. *Вĕрентекен*. Мана урок килĕшрĕ. (1-мĕш смайлик айне «+» паллă ӳкерет.) Кама урок килĕшрĕ? Тăрăр. (Ачасем тăраççĕ). Кашни смайлик пĕлтерĕшне ăнлантарать.	Урокра мĕнле кăмăлпа ĕçленине, хăй ĕçĕпе кăмăлллă пулнине палăртаççĕ.	Урокра мĕнле ĕçленине кура ачасем хăйсен ĕçне хаклама пĕлни.	Йышăннă модельсемпе ĕçлеççĕ.	Йышăннă модельсемпе усă курса шухăша кĕскен палăртма пĕлни	Ачасем хăйсен ĕçне хаклаççĕ.	Кашни çыннăн хăйĕн умне яланах мĕнле те пулин тĕллев лартмаллине ăнланни, хăйсен ĕçне хаклама пĕлни.
Урока вĕçлени	Сыв пуллашни	Ачасене сыв пуллашма вĕрентет, тепре курма хавас пулнине кăтартать.	Этикет сăмахĕсене аса илеççĕ.	Этикета пĕлни	Ачасем сыв пуллашаççĕ.	Чăвашла этикет сăмахĕсене пĕлни, этикета пăхăнни	Вĕрентекен тĕслĕхĕпе усă курса хуравсем параççĕ.	Вĕрентекен тĕслĕхлĕ каланине итлеме пĕлни